Dosarul nr. 3ra-237/22
2-20063538-01-3ra-01032022

Prima instanţă: Judecătoria Chişinău sediul Rîşcani (jud. O. Melniciuc)
Instanţa de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima)

ÎNCHEIERE

18 mai 2022 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiţie

în componenţa:
Preşedintele completului, judecătorul Ala Cobăneanu
Judecătorii Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Veaceslav Goian
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Goian împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative, repararea prejudiciului moral şi încasarea cheltuielilor de judecată
împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curţii de Apel Chişinău, prin care a fost casată hotărârea din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani şi hotărârea suplimentară din 27 aprilie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani şi emisă o nouă decizie, prin care a fost respinsă acţiunea

constată:

La 9 iunie 2020, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, persoană terţă ÎCS „Industrial Invest” SRL cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acţiunii a indicat că la 26 martie 2020, directorul Serviciului Vamal al Republicii Moldova a emis ordinul nr. 528-p, prin care i-a aplicat sancţiune disciplinară sub formă de mustrare, acesta fiind contestat cu cerere prealabilă de către reclamant la 27 aprilie 2020, prin care s-a solicitat anularea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare, solicitări respinse prin răspunsul pârâtului nr. 28/11-5860 din 13 mai 2020.

A apreciat ordinul indicat ca fiind ilegal şi care urmează a fi anulat, susţinând că prin ordinul de control nr. 667-0 din 1 iulie 2019, şeful Biroului Vamal Sud a dispus iniţierea controlului ulterior prin verificarea corectitudinii derulării destinaţiei vamele ZEL în perioada 2018-2019 la SRL „Industrial Invest”, durata controlului fiind 3 iulie 2019 – 3 septembrie 2019, în temeiul

hotărârii Guvernului nr. 208 din 3 aprilie 2019 privind aprobarea graficului controalelor planificate asupra activităţii rezidenţilor zonelor economice libere pentru anul 2019, unde în anexă, la nr. 1, era indicată societatea nominalizată, iar ordinul de control nr. 667-0 din 1 iulie 2019 avea la bază şi anexa la Legea privind controlul de stat al activităţii de întreprinzător.

A considerat ca fiind neîntemeiat argumentul Serviciului Vamal, expus în ordinul de aplicare a sancţiunii disciplinare, precum că şeful Biroului Vamal Sud, Veaceslav Goian, nu avea dreptul să dispună prin emiterea ordinului nr. 667-0 din 1 iulie 2019 efectuarea controlului la societatea nominalizată pe faptul verificării corectitudinii destinaţiei vamale pentru perioada 2018-2019.

A relatat că potrivit scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/16-5896 din 10 aprilie 2019, Biroul Vamal Sud a fost informat expres că urmare a acceptării de către Guvern a planului controalelor rezidenţilor Zonelor Economice Libere, ce urmează a fi efectuate pe parcursul anului 2019 a secţiei control ulterior, agenţii economici SRL „Ispan Lux”, de comun cu Serviciul Fiscal de Stat şi SRL „Industrial Invest”, iar prin sistemul informaţional „Antifraudă”, modulul de control ulterior din partea Serviciului Vamal la 10 aprilie 2019 a parvenit Planul controalelor, unde la pct. 19 era indicat ca subiect ce urma a fi supus controlului şi SRL „Industrial Invest”, fiind indicată ca bază juridică hotărârea Guvernului nr. 208 din 3 aprilie 2019, iar la rubrica tematica controlului era indicat expres: verificarea corectitudinii derulării destinaţiei vamale – Zona Liberă în perioada 2015-2019, fiind indicat control general.

A afirmat că însuşi Serviciul Vamal a întocmit planul controalelor, unde a prevăzut expres verificarea corectitudinii derulării destinaţiei vamale, iar şeful Biroului Vamal Cahul nu a făcut altceva decât să se conformeze şi să emită ordinul nr. 667-0 din 1 iulie 2019, ce corespundea celor dictate la 10 aprilie 2019 de către Serviciul Vamal prin sistemul informaţional „Antifrauda”, modulul control ulterior.

A precizat că ulterior, din considerentul volumului de muncă şi a complexităţii cauzei, prin raportul nr. 5537-05 din 16 septembrie 2019, de către funcţionarii secţiei control ulterior, a fost solicitată prelungirea controlului efectuat la SRL „Industrial Invest” în temeiul art. 202^1 alin. (14) Cod vamal şi al pct. 51 din hotărârea Guvernului nr. 1000 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de realizare a controlului ulterior de către organele vamale din 17 octombrie 2018 până la 31 octombrie 2019, fiind informat şi agentul economic despre acest lucru.

Pe parcursul efectuării controlului la SRL „Industrial Invest”, în urma verificării operaţiunilor vamale şi a actelor contabile, echipei de control i-au apărut dubii rezonabile în legătură cu corectitudinea derulării destinaţiei vamale ZEL pe o perioadă anterioară celei supuse auditului prin ordinul nr. 667-0 din 1 iulie 2019, iar în rezultatul circumstanţelor noi şi a dubiilor rezonabile apărute în interiorul efectuării controlului ulterior prin audit post-vămuire, ce a fost prelungit până la 31 octombrie 2019, organul vamal, în temeiul pct. 62 din hotărârea Guvernului nr. 1000/2018, a emis ordinul de control nr. 1166-0 din

30 octombrie 2019, prin care a modificat ordinul iniţial de control vamal nr. 667-0 din 1 iulie 2019.

A invocat că pe parcursul efectuării auditului post-vămuire, ordinul de control poate fi suspendat sau modificat prin emiterea unui nou ordin de control, cu informarea în scris a persoanei controlate cu privire la motivul suspendării sau modificării acestuia şi prezentarea unei copii persoanei controlate, respectiv, de către organul vamal a fost emis un ordin de control în interiorul termenului de acţiune al primului ordin şi până la finalizarea procedurii de control.

A mai calificat ca neîntemeiat argumentul pârâtului, expus în ordinul de aplicare a sancţiunii disciplinare, precum că şeful Biroului Vamal ar fi admis controale repetate, deoarece un control poate fi calificat ca fiind repetat doar după finalizarea primului control, soldat cu un act de audit post-vămuire, înmânat destinatarului, ceea ce în speţă nu a avut loc, astfel încât ordinul nr. 667-O din 1 iulie 2019 şi ordinul nr. 1166-O din 30 octombrie 2019, emise de Biroul Vamal Sud, nu sunt ordine prin care se instituie controale distincte şi succesive, ci un ordin ulterior de control ce modifică un ordin emis anterior.

Extinderea perioadei de control de către organul vamal pe perioada anilor 2015-2017, prin emiterea ordinului de control nr. 1166-0 din 30 octombrie 2019, ce modifică ordinul de control nr. 667-0 din 01 iulie 2019, s-a realizat în temeiul prevederilor Legii nr. 122 din 16 august 2019, care stabileşte la art. VII că la art. 16 din Legea nr. 180/2018 privind declararea voluntară şi stimularea fiscală, cu modificările ulterioare, alineatele (l)-(6) se abrogă.

Astfel, interdicţia organelor de control de a efectua controlul la agenţi economici redactată sub formă prevedea că organele cu atribuţii de administrare fiscală nu vor efectua controale asupra corectitudinii calculului, declarării şi achitării impozitelor, taxelor şi a altor plăţi aferente bugetului de stat, bugetelor unităţilor administrativ-teritoriale, a contribuţiilor de asigurări sociale de stat şi primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru perioadele fiscale de până la 1 ianuarie 2018, a fost abrogată la 16 august 2019, fapt ce a permis organului vamal de a extinde perioada de control potrivit ordinului de control nr. 1166-O din 30 octombrie 2019.

A notat că la 04 noiembrie 2019, SRL „Industrial Invest” a depus cerere prealabilă în adresa Biroului Vamal Sud, solicitând anularea ordinului de control nr. 1166-0 din 30 octombrie 2019, pretinzând că Biroul Vamal Sud ar fi deja efectuat controlul ulterior în temeiul ordinului nr. 667-0 din 1 iulie 2019, iar emiterea unui alt ordin, în viziunea sa, ar fi contrar legii, astfel încât, în vederea evitării unor interpretări eronate legate de existenţa a două ordine de control ulterior pe parcursul aceluiaşi an calendaristic, la aceeaşi entitate juridică, asupra unor obiecte diferite, Biroul Vamal Sud a decis să emită un alt ordin de control, denumit clar şi echivoc, ordinul nr. 1214-0 din 13 noiembrie 2019, ce modifică ordinul de control nr. 667-0 din 01 iulie 2019 în privinţa extinderii perioadei de control, modificarea derulării controlului ulterior, şi abrogă ordinul Biroului Vamal Sud nr. 1166-0 din 30 octombrie 2019, emiterea ordinului nr. 1214-0 din 13 noiembrie 2019 neavând alt scop decât continuarea controlului ulterior la SRL „Industrial Invest”, ce a fost iniţiat prin ordinul de control nr. 667-0 din

1 iulie 2019, cu extinderea perioadei supuse auditului, drept al organului de control ce reiese din pct. 62 al hotărârii Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2018 cu privire la efectuarea controlului ulterior, ce prevede că ordinul de control poate fi suspendat sau modificat prin emiterea unui nou ordin de control, iar faptul că SRL „Industrial Invest" a contestat ordinele nr. 1166 şi nr. 1214, nu suspendă efectuarea controlului, fapt prevăzut expres la art. 202^1 alin. (19) Cod vamal.

A evidenţiat că Comisia de etică şi disciplină a Serviciului Vamal a aplicat cu acelaşi sens noţiunile de tematică a controlului şi obiect al controlului, deşi în art. 2 al Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat a activităţii de întreprinzător, se defineşte clar noţiunea de obiect al controlului, ca fiind unitate structurală/funcţională a persoanei care practică activitate de întreprinzător, ce înglobează un set distinct de aspecte ce necesită a fi supuse controlului într-un domeniu de control (bunuri, procese, servicii, documente, purtători de informaţie), asupra cărora poate fi aplicat întregul spectru de criterii de risc la planificarea controlului şi în urma analizei cărora poate fi constatată respectarea cerinţelor cadrului legislativ şi astfel, prin obiect al controlului se înţelege locaţia agentului economic unde se află documentele supuse controlului, bunurile etc.

A enunţat că actualmente, i se impută două abateri disciplinare prevăzute de art. 51 alin. (1) lit. f) şi g) al Legii cu privire la Serviciul Vamal, potrivit cărora constituie abateri acţiunile care aduc atingere prestigiului Serviciului Vamal şi care încălcă normele de etică şi conduită a funcţionarului vamal, deşi, după cum rezultă din argumentele expuse, în acţiunile şefului Biroului Vamal nu se identifică niciun element component al abaterilor disciplinare imputate.

A menţionat că pârâtul a pretins în motivarea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare că nu este posibilă efectuarea controalelor repetate prin audit post-vămuire pe parcursul unui an, însă contrar celor expuse, pct. 57 din hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2018 stabileşte clar formele de control, şi anume că acţiunile de control ulterior prin audit post-vămuire se desfăşoară sub formă de: 1) control general, care reprezintă activitatea de verificare a tuturor operaţiunilor vamale pentru o perioadă determinată; 2) control parţial, care reprezintă activitatea de verificare a uneia sau mai multor operaţiuni vamale pentru o perioadă determinată. În scopul confirmării sau infirmării aplicării corecte şi unitare a reglementărilor vamale şi a altor dispoziţii legale, controlul se poate extinde asupra tuturor operaţiunilor vamale; 3) control repetat care reprezintă activitatea de verificare în cazul în care rezultatele controlului ulterior exercitat anterior sunt neconcludente sau incomplete ori dacă ulterior au fost depistate circumstanţe ce atestă existenţa unor semne de încălcare vamală/fiscală şi, prin urmare, se impune exercitarea unui nou control ulterior.

Aşadar, a conchis reclamantul că în speţă este vorba despre un control general, însă legea nu interzice chiar şi efectuarea controalelor repetate.

A obiectat că a fost încălcat şi termenul de aplicare a sancţiunilor disciplinare în condiţiile în care ordinul nr. 667-O a fost emis la 1 iulie 2019, astfel încât termenul de 6 luni, prevăzut de art. 209 alin. (2) Codul muncii, art. 59 alin. (2) din Legea cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, art. 53 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Serviciul Vamal, expira la 01 ianuarie

2020, şi chiar dacă se ia în calcul durata concediului de odihnă 30 zile: 22 iulie 2019 – 16 august 2019, 13 decembrie 19 – 9 ianuarie 2020, termenul de 6 luni expiră la 2 martie 2020, fiind omis şi termenul de 30 zile, ce curge de la data constatării pretinselor abateri disciplinare, deoarece Serviciul Vamal a anulat prin scrisoarea nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019 ordinele nr. 667 şi nr. 1214, emise de Biroul Vamal Sud şi, astfel, acest termen a expirat la 19 ianuarie 2020.

A remarcat că ilegalitatea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare reiese şi din faptul că Serviciul Vamal, într-o situaţie similară, nu a dispus anularea ordinului de iniţiere a controlului vamal prin audit post-vămuire.

Prin hotărârea Guvernului nr. 208 din 3 aprilie 2019, a fost dispusă efectuarea controlului prin audit post-vămuire şi la SRL „Ispan-Lux", în trimestrul III, în planul de control al Serviciului Vamal trimis la 10 aprilie 2019, tematica de control fiind identică, însă Serviciul Vamal nu a dispus anularea ordinului de control în privinţa acestei societăţi, controlul fiind efectuat şi finalizat.

A punctat că în motivarea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare s-a făcut trimitere la încheierea Judecătoriei Cahul şi decizia Curţii de Apel Cahul, prin care a fost suspendată executarea ordinului de control, însă nu se menţionează că instanţa de judecată nu a examinat cauza în fond şi nu s-a expus asupra fondului problemei puse în discuţie, astfel încât nu se poate discuta despre puterea lucrului judecat, deoarece SRL „Industrial Invest" a renunţat la cererea de chemare în judecată.

Şi-a întemeiat pretenţiile în baza art. 53 alin. (7) din Legea nr. 302 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul Vamal, art. 189 alin. (1), 206 alin. (1) Cod administrativ, art. 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acţiunii şi anularea ordinului Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 528-p din 26 martie 2020 privind aplicarea sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare, ca fiind ilegal şi neîntemeiat.

La 3 iulie 2020, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus o cerere de completare a obiectului acțiunii, solicitând, suplimentar, anularea scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019.

La 9 septembrie 2020, Veaceslav Goian, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus o cerere de completare a obiectului acțiunii, prin care a solicitat suplimentar şi repararea din contul Serviciului Vamal în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat prin aplicarea ilegală a sancțiunii disciplinare sub formă de mustrare, în sumă de 40 000 lei.

La 22 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus o cerere de completare a obiectului acțiunii, prin care a solicitat inclusiv şi anularea răspunsul pârâtului nr. 28/11-11148 din 11 septembrie 2020, prin care ultimul a respins cererea privind repararea prejudiciului moral cauzat prin sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare.

La 1 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus o cerere de concretizare a

pretenţiilor din acţiune, solicitând: 1) admiterea acţiunii; 2) anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 528-p din 26 martie 2020 privind aplicarea sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare, ca fiind ilegal şi neîntemeiat; 3) repararea din contul Serviciului Vamal a prejudiciului moral cauzat prin aplicarea ilegală a sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare în sumă de 40 000 lei; 4) anularea răspunsul nr. 28/11-11148 din 11 septembrie 2020, prin care Serviciul Vamal a respins cererea privind repararea prejudiciului moral cauzat prin sancţiunea disciplinară sub formă de mustrare; 5) anularea scrisorii nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019, prin care Serviciul Vamal a anulat ordinul nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 şi ordinul nr. 667-O din 01 iulie 2019 privind efectuarea controlului vamal la SRL „Industrial Invest”; 6) anularea răspunsului nr. 28/11-7616 din 25 iunie 2020, prin care Serviciul Vamal a respins cererea prealabilă privind anulare scrisorii nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019; 7) repararea cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, a fost admisă acţiunea parţial.

A fost anulată scrisoarea Serviciului Vamal nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019 privind anularea ordinului Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 şi a ordinului Biroului Vamal Sud nr. 667-O din 1 iulie 2019, ca neîntemeiată.

A fost anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 528-p din 26 martie 2020 cu privire la sancţionarea lui Veaceslav Goian, Biroul Vamal Sud, ca neîntemeiat.

A fost obligat Serviciul Vamal să emită actul administrativ individual defavorabil privind achitarea în beneficiul lui Veaceslav Goian a despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat prin aplicarea neîntemeiată a sancţiunii disciplinare, în mărime de 1 000 de lei.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată pretenţia privind încasarea prejudiciului moral.

Au fost încasate de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Veaceslav Goian cheltuielile privind achitarea asistenţei juridice în mărime de 3 000 de lei şi despăgubirea pentru cheltuielile de transport suportate în mărime de 1 798,05 de lei.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată pretenţia privind încasarea cheltuielilor privind achitarea asistenţei juridice în mărime ce depăşeşte suma de 3 000 de lei.

Întru argumentarea soluţiei adoptate, prima instanţă a indicat că atât Codul administrativ, ca o lege generală, cât și Legea cu privire la Serviciul Vamal nr. 302/2017, precum şi Codul vamal, ca legi speciale, nu prevăd modalitatea de anulare a unui act administrativ, în speță, a ordinului Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 cu privire la modificarea ordinului nr. 667-O din 1 iulie 2019 în privința extinderii perioadei de control și modificarea temeiului derulării controlului ulterior, precum și a ordinului nr. 667-O din 1 iulie 2019, prin care a fost inițiat controlul audit post-vămuire la ÎCS Industrial Invest SRL, printr-o scrisoare emisă de Serviciul Vamal, ca rezultat al examinării cererii prealabile.

Aşadar, prima instanţă a remarcat că, fără a nega competența directorului Serviciului Vamal sau a adjunctului, în caz de delegare a competenței, de a verifica legalitatea actelor administrative emise de șefii Birourilor Vamale, ordinul șefului Biroului Vamal poate fi anulat doar prin emiterea unui act administrativ de către directorului Serviciului Vamal sau a adjunctului, sub formă de ordin sau dispoziţie.

Corespunzător, prima instanţă a constatat că la materialele cauzei nu a fost prezentat vreun act administrativ emis de organul competent, directorul sau adjunctul Serviciul vamal, prin care să fie anulate ordinele Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 și nr. 667-O din 1 iulie 2019.

Respectiv, în situația în care nu a fost prezentat un act administrativ sau judecătoresc valabil privind anularea ordinelor Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 și nr. 667-O din 1 iulie 2019, instanța de contencios administrativ a concluzionat că nu a fost stabilită ilegalitatea și nu au fost anulate ordinele Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13.11.2019 și nr. 667-O din 01.07.2019, actele administrative enunțate fiind valabile şi având puterea lucrului decis.

Succesiv, prima instanţă a stabilit lipsa temeiului juridic pentru sancționarea lui Veaceslav Goian, șef al Biroului Vamal Sud, conform ordinului Serviciului Vamal nr. 528-p din 26 martie 2020 cu privire la sancțonarea dlui Veaceslav Goian.

Or, sancțiunea-mustrare, a fost aplicată conform ordinului Serviciului Vamal nr. 528-p din 26 martie 2020, anume pentru emiterea, cu încălcarea prevederilor legale, a ordinelor Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 și nr. 667-O din 1 iulie 2019.

Însă, în situaţia în care ilegalitatea ordinelor Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 și nr. 667-O din 1 iulie 2019 nu a fost stabilită printr-un act administrativ emis de o autoritate competentă, directorul sau adjunctul Serviciului Vamal, sau prin hotărîrea irevocabilă a instanței de judecată competente, este prezumată legalitatea ordinelor Biroului Vamal Sud.

Cu referire la pretenția de anulare a scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/11-20805 din 19. Decembrie 2019 privind anularea ordinului Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 și a ordinului Biroului Vamal Sud nr. 667-O din 1 iulie 2019, instanța de contencios administrativ a reţinut că prin decizia din 7 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost constatat dreptul reclamantului de a contesta scrisoarea Serviciului Vamal nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019, ca un act care îi afectează drepturile.

Totodată, conform stării de fapt, instanţa de judecată ierarhic inferioară a constatat netemeinicia scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019, în care se indică asupra anulării ordinelor Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 și nr. 667-O din 1 iulie 2019, în situația în care a fost stabilit cu certitudine că nu există vreun act administrativ emis de o autoritate competentă sau o hotărâre irevocabilă a instanței de judecată

competente, prin care să fie constatată ilegalitatea ordinelor Biroului Vamal Sud nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 și nr. 667-O din 1 iulie 2019, astfel fiind prezumată legalitatea acestora.

Pe cale de consecinţă, instanţa de judecată a indicat că urmează a fi anulat și refuzul Serviciului Vamal, expus în răspunsul nr. 28/11-7616 din 25 iunie 2020, prin care s-a respins cererea prealabilă privind anularea scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019, ca neîntemeiat.

La fel, prima instanţă a conchis că prin aplicarea neîntemeiată a sancțiunii disciplinare-mustrare, angajatorul Serviciul Vamal a cauzat angajatului Veaceslav Goian un prejudiciul moral, care a fost apreciat în mărime de 1 000 de lei, fiind echitabil suferințelor psihice suportate de către ultimul, nefiind nici excesiv pentru pârât, şi nici venit nejustificat.

Subsidiar, instanţa a mai stabilit că cheltuielile de asistență juridică ale reclamantului urmează a fi recuperate parțial, în mărime de 3 000 lei, considerându-le proporționale pretențiilor admise, în limita unui cuantum rezonabil, totodată ținând cont și de complexitatea cauzei.

De asemenea, instanţa de judecată a dispus și recuperarea cheltuielile de transport în legătură cu deplasarea reclamantului și a avocatului în instanță, în mărime de 1 798,05 lei.

Prin hotărârea suplimentară din 27 aprilie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, a fost admisă pretenţia din cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Goian împotriva Serviciului Vamal şi terţului ÎCS „Industrial Invest" SRL cu privire la anularea răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/11-7616 din 25 iunie 2020.

A fost anulat răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-7616 din 25 iunie 2020, prin care a fost respinsă cererea prealabilă privind anularea scrisorii nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019, ca neîntemeiat.

A fost respinsă pretenţia privind anularea refuzului Serviciului Vamal, expus în răspunsul nr. 28/11-11148 din 11 septembrie 2020, prin care a fost respinsă cererea privind repararea prejudiciului moral cauzat prin aplicarea sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare, ca neîntemeiată.

La 24 martie 2021, prin intermediul oficiului poştal, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, iar 14 mai 2021 a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanţe, în partea ce ţine de admiterea parţială a acţiunii şi casarea hotărârii suplimentare din 27 aprilie 2021, în partea ce ţine de admiterea pretenţiei din acţiune, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acţiunii.

La 24 martie 2021, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian, reprezentat de avocatul Maxim Todorov a depus apel împotriva hotărârii din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, iar la 18 mai 2021 a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanţe şi a hotărârii suplimentare din 27 aprilie 2021, în partea ce se referă la respingerea pretenţiilor reclamantului, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a pretenţiilor, şi anume încasarea cheltuielilor

de asistenţă juridică în sumă de 5 000 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 40 000 de lei, anularea răspunsului nr. 28/11-11148 din 11 septembrie 2020, prin care a fost respinsă cererea privind repararea prejudiciului moral cauzat prin aplicarea sancţiunii disciplinare sub formă de mustrare, precum şi încasarea cheltuielilor de judecată.

La 14 aprilie 2021, ÎCS „Industrial Invent" SRL a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani, iar la 15 iunie 2021 a fost prezentată motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii primei instanţe şi a hotărârii suplimentare din 27 aprilie 2021, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acţiunii.

Prin decizia din 24 noiembrie 2021 a Curţii de Apel Chişinău, a fost casată hotărârea din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani şi hotărârea suplimentară din 27 aprilie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani şi emisă o nouă decizie, prin care a fost respinsă în totalitate acţiunea.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel a enunţat că, dat fiind faptul că în speţă anularea ordinelor emise de reclamant în calitate de şef al Biroului Vamal Sud nr. 667-O din 01 iulie 2019 şi nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 a avut loc ca urmare a adresării de către partea procedurii administrative a cererii prealabile împotriva acestora, scrisoarea pârâtului nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019 reprezintă un act administrativ în sensul definit de lege.

Din aceste considerente, instanţa de apel a relevat că constatările primei instanţe referitoare la necorespunderea actului administrativ favorabil nominalizat, expus în scrisoarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-20805 din 19 decembrie 2019, semnată de persoana abilitată, unei anumite forme, sunt nefondate, inclusiv în contextul în care legislaţia pertinentă prevede dreptul aparatului central al pârâtului de a emite şi alte acte oficiale/administrative decât în formă de ordine sau dispoziţii.

Totodată, a stabilit instanţă că, în virtutea faptului că obiectul verificărilor dispuse prin ordinele emise de reclamant nr. 667-O din 1 iulie 2019, nr. 1166-O din 30 octombrie 2019 şi nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 nu se încadrează în noţiunea de audit post-vămuire inopinat, reglementat de pct. 63 al Regulamentului aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1000 din 17 octombrie 2018, obiectul verificărilor dispuse excede obiectul controlului planificat pentru anul 2019 prin hotărârea Guvernului nr. 208 din 3 aprilie 2019, constatare care, coroborată cu incertitudinea creată prin emiterea ordinelor nominalizate faţă de caracterul repetat al controalelor/verificărilor dispuse, denotă instituirea temeiurilor legale pentru pârât de a dispune anularea acestora, inclusiv în temeiul art. 181^1 alin. (5) Cod vamal.

Instanţa de apel a conchis că emiterea ordinelor nr. 667-O din 01 iulie 2019, nr. 1166-O din 30 octombrie 2019 şi nr. 1214-O din 13 noiembrie 2019 se încadrează în noţiunea de abatere disciplinară comisă de reclamant, conform reglementărilor normative, fapt ce justifică pârâtul să emită ordinul nr. 528-p din 26 martie 2020, în contextul în care sancţiunea disciplinară a fost aplicată corespunzător încălcărilor admise şi proporţional gravităţii acestora.

Suplimentar, în situaţia în care pretenţiile reclamantului privind repararea prejudiciului moral şi, corespunzător privind anularea scrisorii pârâtului nr. 28/11-11148 din 11 septembrie 2020, prin care s-a respins solicitarea reclamantului de reparare a prejudiciului moral, rezidă din pretinsa ilegalitate a actelor administrative contestate, care nu şi-a găsit confirmarea, instanţa de apel a concluzionat asupra respingerea subsecventă a acestora.

La 25 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curţii de Apel Chişinău, iar la 24 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poştal, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate şi menţinerea hotărârii din 12 martie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani şi a hotărârii suplimentare din 27 aprilie 2021 a Judecătoriei Chişinău sediul Rîşcani.

În motivarea recursului a invocat că instanţa de apel în mod eronat a interpretat legea în ceea ce priveşte tematica, obiectul şi obiectivele controlului ulterior.

A susţinut că instanţa de apel, în partea motivată a deciziei, nu oferă nicio apreciere argumentului său, precum că ordinul de control nr. 667-0 din 1 iulie 2019 avea la bază şi Anexa Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat al activităţii de întreprinzător, ceea ce încalcă art. 6 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale sub aspectul motivării hotărârilor judecătoreşti.

La fel, a menţionat că instanţa de apel nu s-a expus nici în privinţa argumentului fundamental, precum că potrivit art. 1 alin. (4) lit. d) din Legea privind controlul de stat al activităţii de întreprinzător, precum că „dispoziţiile prezentei legi nu se extind asupra controalelor aplicate procesului de trecere a frontierei de stat şi controalelor aplicate în domeniul vamal, cu excepţia controlului vamal ulterior prin audit postvămuire. Pentru aceasta din urmă, prevederile prezentei legi se aplică doar în partea ce ţine de înregistrare, supraveghere şi raportare a controalelor în Registrul de stat al controalelor”.

Totodată, a evidenţiat că instanţa de apel a omis să se expună şi în privinţa faptului că însuşi Serviciul Vamal a întocmit Planul controalelor în interiorul căruia a prevăzut expres verificarea corectitudinii derulării destinaţiei vamale, iar şeful Biroului Vamal Cahul nu a făcut nimic altceva decât să se conformeze şi să emită ordinul nr. 667-0 din 1 iulie 2019, care corespundea în totalitate cu cele dictate la 10 aprilie 2019 de către Serviciul Vamal, prin intermediul sistemului informaţional Antifrauda, modului control ulterior.

A precizat că instanţa de apel a trecut cu vederea şi că prin tematica controlului vamal se înţelege domeniul de control şi nicidecum obiectul controlului.

În acest context, este eronat şi argumentul Serviciului Vamal, precum că şeful Biroului Vamal Sud a indicat greşit obiectul controlului, or, în ordinul de control sunt indicate obiectivele controlului vamal, în limitele competenţei organului vamal şi nicidecum obiectul controlului.

A mai specificat că ordinul de aplicare a sancţiunii disciplinare nr. 528-P din 26 martie 2020 a stat la baza destituirii ulterioare a dânsului, fiind invocată comiterea repetată a abaterilor disciplinare.

A comunicat că din acest motiv, examinarea minuţioasă a prezentei cauze este dictată şi de efectele pe care le produce sancţiunea disciplinară sub formă de mustrare pentru dosarul de contencios administrativ, legat de destituirea sa din funcţie.

În perioada martie-iulie 2020, a declarat că Serviciul Vamal a iniţiat şase proceduri disciplinare în privinţa dânsului, fiind aplicate consecutiv patru sancţiuni disciplinare, în consencinţa cărui fapt dânsul are impedimentul de a accede într-o funcţie publică timp de cinci ani, lucru făcut intenţionat de către Serviciul Vamal.

Suplimentar, a mai relevat că instanţa de apel a omis să se expună asupra argumentului, precum că ordinul nr. 667-O din 1 iulie 2019 şi ordinul nr. 1166-O din 30 octombrie 2019, emise de şeful Biroului Vamal Cahul, Veaceslav Goina, nu constituie ordine prin care se instituie controale distincte şi succesive, ci un ordin ulterior de control care modifică un ordin emis anterior.

Mai mult, a consemnat că instanţa de apel a depăşit limitele examinării cauzei civile şi argumentele expuse de Serviciul Vamal în ordinul de sancţionare disciplinară, or, Serviciul Vamal invocă un pretins control repetat, în timp ce instanţa de apel invocă un pretins control inopinat, deşi niciuna din părţi nu a invocat argumente ce ţin de controlul inopinat.

A mai enunţat că instanţa de apel nu a luat în calcul că interdicţia organelor de control de a efectua controlul la agenţi economici a fost abrogată la data de 16 august 2019, fapt ce a permis organului vamal de a extinde perioada de control potrivit ordinului de control nr. 1166-O din 30 octombrie 2019.

De asemenea, a obiectat că instanţa de apel nu s-a expus cu privire la data comiterii abaterii disciplinare şi respectarea termenului de 6 luni de aplicare a sancţiunii disciplinare, raportat la data comiterii pretinsei abateri disciplinare.

A precizat că ilegalitatea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare se demonstrează şi prin faptul că Serviciul Vamal, într-o situaţia similară, nu a dispus anularea ordinului de iniţiere a controlului vamal prin audit post-vămuire, în condiţiile în care tematica de control era identică, controlul fiind efectuat şi finalizat.

Într-o altă ordine de idei, a susţinut că în motivarea ordinului de aplicare a sancţiunii disciplinare s-a făcut trimitere la încheierea Judecătoriei Cahul şi decizia Curţii de Apel Cahul, prin care s-a dispus suspendarea executării ordinului de control, însă nu se menţionează că instanţa de judecată nu a examinat cauza în fond şi nu s-a expus asupra fondului problemei puse în discuţie, astfel încât nu poate fi vorba despre puterea lucrului judecat, or, ÎCS „Industrial Invest” SRL a renunţat la cererea de chemare în judecată.

A conchis că instanţa de apel a comis încălcări de ordin procedural, întrucât nici în partea motivată, şi nici în dispozitivul deciziei, nu a indicat ale cereri de apel se admit şi ale cui se resping, fiind incerte argumentele luate în calcul de către instanţa de apel.

La 1 martie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Serviciului Vamal al Republicii Moldova şi ÎCS „Industrial Invest” SRL copia cererii de recurs depuse de Veaceslav Goian, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință asupra recursului formulat, fiind recepţionată de către Serviciul Vamal al Republicii Moldova la 7 martie 2022, conform avizului de recepţie (f. d. 193 vol. II), iar corespondenţa expediată în adresa ÎCS „Industrial Invest” SRL a fost restituită în adresa instanţei cu menţiunea „necunoscut” (f. d. 194-195 vol. II).

La 1 aprilie 2022, Serviciul Vamal al Republicii Moldova a depus referinţă la recursul formulat de către Veaceslav Goian, solicitând, după caz, declararea inadmisibilităţii acestuia sau respingerea cererii de recurs, cu menţinerea deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curţii de Apel Chişinău.

La 17 mai 2022, ÎCS „Industrial Invest” SRL a depus referinţă la recursul înaintat de către Veaceslav Goian, prin care a solicitat emiterea unei încheieri declarare a inadmisibilităţii acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curţii de apel ca instanţa de fond, precum şi deciziile instanţei de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanţei de apel, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de apel transmite neîntârziat Curţii Supreme de Justiţie recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiaşi articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curţii Supreme de Justiţie în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanţei de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanţa de apel.

În speţă, se constată că dispozitivul deciziei Curţii de Apel Chișinău a fost pronunțat în şedinţă publică la 24 noiembrie 2021 (f. d. 140 vol. II).

Este cert şi faptul că la 25 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curţii de Apel Chişinău (f. d. 162 vol. II).

Decizia motivată din 24 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Veaceslav Goian la data de 1 februarie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 161 vol. II).

Se mai constată că la 24 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poştal, Veaceslav Goian a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curţii de Apel Chişinău (f. d. 163-172 vol. II).

Astfel, recursul depus de Veaceslav Goian împotriva deciziei din 24 noiembrie 2021 a Curţii de Apel Chişinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Veaceslav Goian, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special" denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului" de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această

privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Veaceslav Goian.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Veaceslav Goian se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul Ala Cobăneanu

judecătorii Nina Vascan

Nicolae Craiu